

Introducere în limbajul Maude

<http://maude.cs.uiuc.edu/>

- ▶ Este dezvoltat la:
  - ▶ University of Illinois at Urbana-Champaign (UIUC)
  - ▶ Stanford Research Institute (SRI)
- ▶ Aparține familiei OBJ, al carei inițiator a fost Joseph Goguen(1941 - 2006).

All About Maude - A High-Performance Logical Framework,
LNCS 4350, Springer, 2007

- ▶ Este un limbaj bazat pe logica rescrierii. In acest curs vom aprofunda fragmentul bazat pe logica ecuațională.
- ▶ Un program este o mulțime de module. Un modul în Maude are o semnificație matematică:
sintactic, un modul este o specificație algebrică,
semantic, un modul definește o algebră de termeni
(un tip abstract de date).
- ▶ Semantica operațională este bazată pe rescriere, ceea ce permite utilizarea limbajului Maude în demonstrarea automată.
- ▶ Poate fi un instrument util în dezvoltarea de software, deoarece permite atât specificarea, cât și analiza unui limbaj de programare. Faptul că este executabil oferă și avantajul unei implementări indirecte.

- ▶ Este un interpretor.
- ▶ Comenzile sunt introduse una câte una și sunt executate imediat.
- ▶ Un program este o mulțime de module.
- ▶ Modulele pot fi scrise în fișiere sau direct în linia de comandă.
- ▶ Modulele pot fi importate. Modulul predefinit `BOOL` este importat de orice modul.

Lectie introductiva (Denisa Diaconescu)


```
in ../nume-fisier.mod
show module nume-modul .
select nume-modul .
show sorts .
show ops .
reduce termen .
reduce termen1 == termen2 .
parse term .
set trace on .
set trace off .
quit
```

Manual de Maude (html)


```
Maude> in PL/Exemple-Curs1.maude
```

```
=====
```

```
fmod MYNAT
```

```
Maude> show module MYNAT .
```

```
fmod MYNAT is
```

```
  sort Nat .
```

```
  op 0 : -> Nat .
```

```
  op s_ : Nat -> Nat .
```

```
endfm
```

```
Maude> select MYNAT .
```



```
Maude> parse s s s s s 0 .
```

```
Nat: s s s s s 0
```

```
Maude> reduce s s s s s 0 .
```

```
reduce in MYNAT : s s s s s 0 .
```

```
rewrites: 0 in 6641663802ms cpu (0ms real) (0 rew/sec)
```

```
result Nat: s s s s s 0
```

```
Maude> reduce s s s 0 == s s 0 .
```

```
reduce in MYNAT : s s s 0 == s s 0 .
```

```
rewrites: 1 in 10534570934ms cpu (0ms real) (0 rew/sec)
```

```
result Bool: false
```


Exemplul 1

```
fmod MYNAT is
  sorts Nat .
  op 0 : -> Nat .
  op s_ : Nat -> Nat .
endfm
```

Acest modul introduce tipul de date `Nat`.

Datele de tip `Nat` sunt:

`0`, `s 0`, `s s 0`, `s s s 0`, `s s s s 0`, `s s s s s 0`, ...

Reprezentarea matematică:

$S = \{Nat\}$, $\Sigma = \{0 : \rightarrow Nat, s : Nat \rightarrow Nat\}$

(S, Σ) este o semnătură și definește o clasă de algebre (structuri, structuri algebrice). Algebra $(\mathbb{N}, 0, \text{succesor})$ este un obiect "privilegiat" al acestei clase.


```
fmod MYNATLIST is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .
var L : ListNat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
endfm
```

Structura generală a unui modul:

- importuri (protecting, extending, including),
- declararea sorturilor și a subsorturilor,
- declararea operațiilor,
- declararea variabilelor,
- ecuații.

Există trei modalități de importare a modulelor

▶ **protecting**

se folosește atunci când datele definite în modulul importat nu sunt afectate de operațiile sau de ecuațiile noului modul: nu se construiesc date noi pe sorturi vechi ("no junk") și nu sunt identificate date care în modulul initial erau diferite ("no confusion")

▶ **extending**

permite apariția unor date noi pe sorturile vechi ("junk") dar nu permite identificarea datelor care în modulul inițial erau diferite ("no confusion")

▶ **including**

nu are restricții

Exemplul 2

```
fmod MYNATLIST is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .
var L : ListNat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
endfm
```


Reprezentarea matematică:

```
sort Nat ListNat .  
subsort Nat < ListNat .  
op 0 : -> Nat .  
op s_ : Nat -> Nat .  
op nil : -> ListNat .  
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat .
```

Signatura (ordonat-sortată): $((S, \leq), \Sigma)$

$S = \{Nat, ListNat\}$, $\leq \subseteq S \times S$, $\leq = \{(Nat, ListNat)\}$

$\Sigma = \{0 : \rightarrow Nat, s : Nat \rightarrow Nat, nil : \rightarrow ListNat,$
 $;\ : ListNat ListNat \rightarrow ListNat\}$

Exemplul 2

Reprezentarea matematica:

```
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .  
var L : ListNat .  
eq nil ; L = L .  
eq L ; nil = L .
```

Prezentare (mulțime de ecuații):

$$\begin{aligned}(\gamma_1) & \forall L. \text{ListNat} (nil; L = L) \\(\gamma_2) & \forall L. \text{ListNat} (L; nil = L) \\(\gamma_3) & \forall L. \text{ListNat} \forall P. \text{ListNat} \forall Q. \text{ListNat} ((L; P); Q = L; (P; Q)) \\ \Gamma &= \{\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3\}\end{aligned}$$

Exemplul 2

```
fmod MYNATLIST is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .
var L : ListNat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
endfm
```

**Reprezentarea matematica a unui modul este o
specificatie algebrica ordonat-sortată**

$$((S, \leq), \Sigma, \Gamma)$$

Exemplul 2

Date de tipul ListNat sunt:

```
nil ; s 0
s s 0 ; s 0 ; 0
(nil ; s 0) ; s s 0 ; nil ; 0
```

Aceste date le numim **expresii** sau **termeni**.

Un program este un modul, adică o specificație; modelul matematic al unei specificații este o algebră de termeni; o execuție este o rescriere în algebra de termeni asociată.

```
Maude> select MYNATLIST .
Maude> reduce (nil ; s 0) ; s s 0 ; nil ; 0 .
reduce in MYNATLIST : (nil ; s 0) ; s s 0 ; nil ; 0 .
rewrites: 2 in 2753904389ms cpu (0ms real)
result ListNat: s 0 ; s s 0 ; 0
```


Exemplul 2

```
Maude> set trace on .
Maude> reduce (nil ; s 0) ; s s 0 ; nil ; 0 .
reduce in MYNATLIST : (nil ; s 0) ; s s 0 ; nil ; 0 .
***** equation
eq nil ; L = L .
L --> s 0
nil ; s 0 ---> s 0
***** equation
eq nil ; L = L .
L --> 0
nil ; 0 ---> 0
rewrites: 2 in 2753904388ms cpu (12ms real)
result ListNat: s 0 ; s s 0 ; 0
```


Exemplul 2

```
fmod MYNATLIST is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .
var L : ListNat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
endfm
```

Ce date defineste MYNATLIST?

Exemplul 2

```
fmod MYNATLIST is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .
var L : ListNat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
endfm
```

Modulul MYNATLIST definește $\bigcup_{k \geq 0} \mathbb{N}^k$
(secvențele ordonate finite de numere naturale).

```
Maude> reduce (0 ; s 0 ) == (0 ; s 0 ; 0) .
...
result Bool: false
```


[assoc]

`op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .`

Atributul [assoc] înlocuiește ecuațiile:

`eq (L;P);Q = L;(P;Q) .`

`eq L;(P;Q) = (L;P);Q .`

Ecuațiile definite cu **eq** sunt transformate în reguli de rescriere. Cele două ecuații care definesc asociativitatea duc la neterminarea rescrierii, deci ele nu pot fi adăugate în secțiunea **eq**. Efectul atributului **[assoc]** este faptul că rescrierea se face pe clase de termeni "modulo asociativitate". În mod asemănător, atributul **[comm]** se folosește pentru a indica faptul că o operație este comutativă.

Exemplul 3

```
fmod MYNATLIST1 is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc comm ] .
var L : ListNat .
var I : Nat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
eq I ; I = I .
endfm
```

```
Maude> reduce (0 ; s 0) == (0 ; s 0 ; 0) .
```

```
...
```

```
result Bool: true
```

```
Co-define the MYNATLIST1 2
```


Exemplul 4

```
fmod COMPLEXINT is
protecting INT .
sort ComplexInt .
subsort Int < ComplexInt .
op _+i_ : Int Int -> ComplexInt .
op i_ : Int -> ComplexInt .
op _+_ : ComplexInt ComplexInt -> ComplexInt [ditto] .
var z : Int .
eq 0 +i z = i z .
eq z +i 0 = z .
...
endfm
```

Observați supraîncărcarea operației $+$ și atributul [ditto]

$+$: *Int Int* $\rightarrow$ *Int*

$+$: *ComplexInt ComplexInt* $\rightarrow$ *ComplexInt*

Exemplul 5

```
fmod GRUP is
sort  Element .
op e : -> Element .
op _+_ : Element Element -> Element [ assoc ] .
op -_ : Element -> Element .
vars x y : Element .
eq e + x = x .
eq x + e = x .
eq (- x) + x = e .
eq x + (- x) = e .
eq - - x = x .
eq - e = e .
eq - (x + y) = (- y) + (- x) .
endfm
```


O ecuație $l = r$ se transformă, prin orientare de la stânga la dreapta, într-o regulă de rescriere $l \rightarrow r$. Ecuațiile modulului GRUP determină astfel un sistem de rescriere **canonic**:

- ▶ orice șir de rescrieri se termină,
- ▶ ordinea de aplicare regulilor de rescriere nu schimbă rezultatul final.

O ecuație $t_1 = t_2$ din teoria de ordinul I a grupurilor este verificată în orice grup dacă și numai dacă există un termen t astfel încât $t_1 \xrightarrow{*} t$ și $t_2 \xrightarrow{*} t$.

Maude-ul poate fi utilizat ca demonstrator.

Exemplul 5

```
Maude> select GRUP .
Maude> reduce  x + (-(- y + x)) == y .
reduce in GRUP : x + - (- y + x) == y .
***** equation
eq - (x + y) = - y + - x .
x --> - y
y --> x
- (- y + x) ----> - x + - - y
***** equation
eq - - x = x .
x --> y
- - y ----> y
```


Exemplul 5

```
***** equation
eq x + - x = e .
x --> x
x + - x + y ---> e + y
***** equation
eq e + x = x .
x --> y
e + y ---> y
***** equation
(built-in equation for symbol _==_)
y == y ---> true
rewrites: 5 in 179156223ms cpu (23ms real)
result Bool: true
```


Exemplul 6

```
fmod MYNATLIST is
protecting MYNAT .
sort ListNat .
subsort Nat < ListNat .
op nil : -> ListNat .
op _;_ : ListNat ListNat -> ListNat [ assoc ] .
var L : ListNat .
eq nil ; L = L .
eq L ; nil = L .
endfm

fmod MYNATLIST2 is
protecting MYNATLIST .
op _<_ : Nat Nat -> Bool .
...
endfm
```


Exemplul 6

```
fmod MYNATLIST2 is
protecting MYNATLIST .
op _<_ : Nat Nat -> Bool .
vars I J : Nat .
eq s I < s J = I < J .
eq 0 < s I = true .
eq I < 0 = false .
ceq I ; J = J ; I if (J < I ) .
endfm
```

Observați **ecuația condițională**

```
ceq I ; J = J ; I if (J < I ) .
```

Ce tip de date definește modulul MYNATLIST2 ?

Exemplul 6

```
Maude> select MYNATLIST2 .  
Maude> reduce s s s 0 ; s s 0 ; s s s 0 ; 0 .  
...  
result ListNat: 0 ; s s 0 ; s s s 0 ; s s s 0
```

Modulul MYNATLIST2 definește liste de numere naturale ordonate crescător.

O problemă de sortare ..., D. Dragulici, Revista de logica

Exemplul 7

```
fmod STACK{X :: TRIV} is
sorts EmptyStack{X} NonEmptyStack{X} Stack{X} .
subsorts EmptyStack{X} NonEmptyStack{X} < Stack{X} .
op empty : -> EmptyStack{X} .
op push : X$Elt Stack{X} -> NonEmptyStack{X} .
op pop_ : NonEmptyStack{X} -> Stack{X} .
op top_ : NonEmptyStack{X} -> X$Elt .
var E : X$Elt .
var S : Stack{X} .
eq top push (E , S) = E .
eq pop push (E , S) = S .
endfm
```

Modulul $\text{STACK}\{X\}$ crează o stivă generică.
Parametrul formal X este descris de teoria TRIV

```
fth TRIV is sort Elt. endfh
```


Exemplul 8

```
fth TRIV is  
sort Elt.  
endfh
```

```
fmod STACK{X :: TRIV} is ... endfm
```

Instanțiind modulul parametru X cu modulul predefinit NAT
definim stivele de numere naturale.

```
view Inst from TRIV to NAT is  
sort Elt to Nat .  
endv
```

```
fmod STACKNAT is  
protecting STACK{Inst} .  
endfm
```


Exemplul 8

```
Maude> select STACKNAT .
Maude> show sorts .
sort Bool .
sort Zero .      subsort Zero < Nat .
sort NzNat .     subsort NzNat < Nat .
sort Nat .       subsorts NzNat Zero < Nat .
sort EmptyStack{Inst} .
subsort EmptyStack{Inst} < Stack{Inst} .
sort NonEmptyStack{Inst} .
subsort NonEmptyStack{Inst} < Stack{Inst} .
sort Stack{Inst} .
subsorts NonEmptyStack{Inst} EmptyStack{Inst} < Stack{Inst}
```


Limbajul Maude este un limbaj de specificație bazat pe logica ecuațională. Un program este o colecție de module. Execuția este o rescriere. Câteva din caracteristicile acestui limbaj sunt:

- ▶ modularizare si parametrizare,
- ▶ definirea tipurilor de date este independentă de implementare,
- ▶ extensibilitate,
- ▶ permite tratarea erorilor și supraîncărcarea operațiilor,
- ▶ poate fi folosit ca demonstrator.